

CLELIA IFRIM

**OGLINDĂ DE PIATRĂ,
OGLINDĂ DE APĂ**

**MIROIR DE PIERRE,
MIROIR D'EAU**

CLELIA IFRIM

**OGLINDĂ DE PIATRĂ,
OGLINDĂ DE APĂ**

**MIROIR DE PIERRE,
MIROIR D'EAU**

cu 10 desene făcute de autoare

avec 10 dessins réalisés par l'auteur

Traducere în limba franceză

Traduction française

Nicole Pottier

București, 2020

Copertă: Andi Dumitrache
Ilustrații interior: Clelia Ifrim.

© Toate drepturile sunt rezervate. Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă fără acordul scris al editurii sau al autoarei.

Copyright © 2020

Editura Bifrost
Str. Liviu Rebreanu nr.46-58, sector 3, București
e-mail: office@bifrost.ro

www.bifrost.ro

**OGLINDĂ DE PIATRĂ,
OGLINDĂ DE APĂ**

**MIROIR DE PIERRE,
MIROIR D'EAU**

Cu adevărat prefer să scriu despre cărțile pe care le iubesc. A spune adevărul meu despre opera altcuiva, mai ales când știu cât de mult efort este necesar, dă un rost zilei mele. Este mult mai mult decât o plăcere să deschizi o carte precum „Oglindă de piatră, oglindă de apă” și să găsești primul haiku atât de minunat.

*Oglindă de piatră –
apa șlefuiește
propriile-i urme.*

Iată ceva care arată atât de ușor și atât de perfect! De ce nu se poate ca orice haiku să cuprindă în el, acest adevăr al perfecțiunii? Pentru mine, găsind doar un singur, mare haiku într-o carte, este de ajuns pentru a-mi înfrumuseța ziua.

Dar așteaptă! „Oglindă de piatră, oglindă de apă” oferă mult mai mult!

Răspândite printre haiku-uri (unul pe pagină) și printre desene de mărimea unui timbru poștal (unul pe pagină) sunt paginile de haibun.

Deseori mă simt obosită atunci când mă pregătesc să citesc un haibun, știind că mă voi plictisi înainte să citesc ultimul haiku din el.

Dar nu se întâmplă același lucru și cu „Oglindă de piatră, oglindă de apă”. Îmi place și iubesc proza scrisă de Clelia!

Oamenii scriu și discută despre cum trebuie scris un haibun, și încearcă să exemplifice acest lucru prin propoziții incomplete și o punctuație extravagantă.

Ceea ce scrie Clelia Ifrim vine din cel mai adânc interior al ființei ei. Subiectele și felul cum scrie ea despre întâmplările din proza ei, conțin acel dezlegat, ușor și liber drum din haiku. Doar gândind și simțind în profunzime, ea poate să vorbească extraordinar de simplu despre lucruri, făcând cititorul să creadă în ele. Nu știu dacă aceasta este o măiestrie pe care ea a învățat-o, sau s-a întâmplat ca femeia aceasta să aibă spiritul haiku în tot ce scrie. Și ea scrie!

Cei care scriu haibun ar trebui să studieze opera ei, să vadă ce se poate face dintr-o astfel de proză!

Chiar dacă tu nu ai intenția de a încerca să scrii precum Clelia Ifrim, cumpără cartea ei pentru a te bucura de poeme haiku, și a admira paginile de haibun, din mâna unui maestru. Cu adevărat!

Jane Reichhold

Je préfère bien évidemment faire la revue des livres que j'aime ou que j'apprécie. Devoir exprimer mon point de vue sur le travail d'un(e) autre, surtout quand je sais quelle somme de labeur représentent ces efforts, me met sous pression pour la journée. Et c'est tellement agréable d'ouvrir un livre tel que *Miroir de pierre / Miroir d'eau* et de trouver le premier haïku si merveilleux:

*Miroir de pierre –
la pluie polit
ses propres traces*

Voilà ! Cela semble si simple, et c'est tellement parfait ! Pourquoi chaque haïku n'a t-il pas cette vérité, cette perfection en lui ? Pour moi, trouver tout simplement un excellent haïku dans un livre suffit pour rendre agréables tout le reste de la journée. Mais ce n'est pas tout, *Miroir de pierre / Miroir d'eau* offre bien plus.

Parsemés entre les haïku (un par page) et les dessins de la taille de la page (un par page) se trouvent les haibun. Souvent, je me suis sentie fatiguée, inspirant une bouffée d'air alors que je me préparais à lire un autre haibun – tout en sachant déjà que je m'ennuierai à mourir avant d'arriver au haïku final. Rien de tel dans *Miroir de pierre / Miroir d'eau* ! J'aime la prose de Clelia Ifrim.

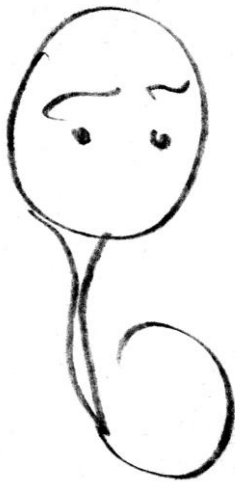
Les gens écrivent et parlent de la manière d'écrire un haibun dans un "style haïku", et tentent de

le réaliser au travers de phrases incomplètes et d'une ponctuation farfelue.

Le haiku chez Clelia Ifrim – tout comme son écriture, vient de son être intérieur. Son sujet et sa manière de voir dans sa prose, contiennent cette voie simple et lâche du haiku. En pensant et ressentant profondément, elle est capable de dire les choses les plus extravagantes d'une manière simple et de faire plaisir au lecteur tout prêt à les croire. Je ne sais pas si c'est une compétence qu'on peut apprendre ou si cette femme possède l'esprit du haiku dans tout ce qu'elle écrit. En tous cas, elle le fait ! et les auteurs de haibun devraient étudier son travail pour voir ce que l'on peut faire dans ce genre.

Même si vous n'avez pas l'intention d'écrire comme Clelia Ifrim, procurez-vous son livre, ne serait-ce que pour apprécier ses haiku et admirer les haibun entre les mains d'un maître. Un véritable enchantement !

Jane Reichhold

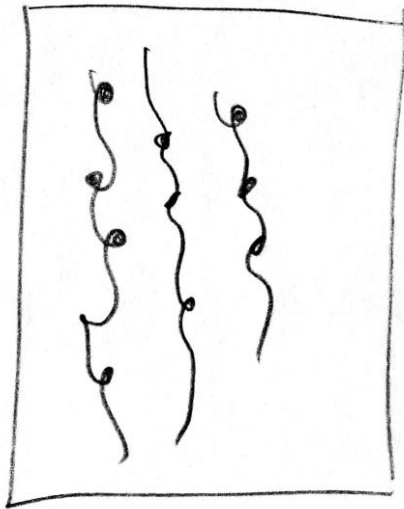
Autoportret
Auto-portrait

*Oglindă de piatră –
ploaia lustruiește
proprile semne*

*Miroir de pierre -
la pluie polit
ses propres traces*

*Căptușeală ruptă –
în buzunarele albastre
cuiburi de vânt*

*Doublure déchirée -
dans ses poches bleues
le vent fait son nid*

Muguri de iederă în vânt
Bourgeons de lierre au vent

*Scriind această scrisoare
sufletul cere o mână de-ajutor –
timbru cu flori de prun*

*Ecrivant cette lettre
l'âme requiert une main secourable -
timbre aux fleurs de prunier*

*Lângă prunu-nflorit
nu vreau să cumpăr nimic –
pudriera goală*

*Près du prunier en fleurs
je ne veux rien acheter -
poudrier vide*

Apă curgătoare

Întotdeauna m-au impresionat ceasurile. În școală, a citi ora sau a spune cât este ceasul, a fost lucrul pe care l-am învățat cel mai greu. Reperele mele de timp erau lumina ferestrelor, umbrele florilor puse pe pervaz, chiar și bucățica de cretă, neînceptă sau consumată.

Ceasurile pe care le întâlnesc azi în drumul meu, arată fel de fel de ore. Nici nu știu dacă am mers spre viitor sau spre trecut. Unul din ele arată de parcă m-aș fi ajuns din urmă. Este primăvară și Kazuko-san a revenit din Japonia.

Am reluat lecțiile de ceremonia ceaiului. În sala unde ținem aceste lecții nu este nici un ceas.

Privesc *kekai*-ul de bambus care delimitează spațiul pentru ceremonia ceaiului. Are forma unei ape curgătoare. Când umbra mea alungită de lumina soarelui ajunge pe malul acesteia, știu că lecția s-a terminat.

*În unda apei
se desface-un val de mătase –
umbra unei bărci*

Eau ruisselante

Depuis toujours, les horloges m'ont impressionnée. A l'école, lire l'heure ou bien dire l'heure qu'il est, a été la chose la plus difficile à apprendre. Mes repères temporels étaient la lumière des fenêtres, l'ombre des fleurs ornant leurs rebords, voire même le morceau de craie, encore neuf ou bien déjà usé.

Les horloges que je croise aujourd'hui sur mon chemin indiquent toutes sortes d'heures. J'ignore si je suis allée vers l'avenir ou vers le passé. Et l'une d'elles me montre un temps comme si je m'étais rattrapée moi-même. C'est le printemps et Kazukosan est rentrée du Japon.

J'ai repris les cours concernant la cérémonie du thé. Dans la pièce où se déroulent les leçons, il n'y a aucune horloge.

Je regarde le *kekai* de bambou qui délimite l'espace pour la cérémonie du thé. Il a la forme d'une eau ruisselante. Lorsque mon ombre allongée par la lumière du soleil atteint le bord du *kekai*, je sais que le cours est terminé .

*dans l'onde de la rivière
s'étend une vague de soie –
ombre d'un bateau*